

LUNDS
UNIVERSITET

Samhällsvetenskapliga fakulteten

SOAP25, Grundläggande psykoterapiutbildning i familjeterapi på systemteoretisk/interaktionistisk grund, 45 högskolepoäng

*Basic Systems-Theoretical and Interactionist Psychotherapy
Training in Family Therapy, 45 credits*

Avancerad nivå / Second Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Socialhögskolans institutionsstyrelse 2021-02-11 att gälla från och med 2021-03-15, vårterminen 2022.

Allmänna uppgifter

Kursen ges som fristående kurs.

Undervisningsspråk: Svenska
Inslag på engelska förekommer.

Huvudområde

Socialt arbete

Fördjupning

AXX, Avancerad nivå, kursens fördjupning kan inte klassificeras

Kursens mål

För godkänt resultat på kursen ska studenten

Kunskap och förståelse

- visa kunskap om centrala teorier och metoder inom området familjeterapi på systemteoretisk och interaktionistisk grund
- visa kunskap om och förståelse för olika psykoterapiformer
- visa fördjupade kunskaper om centrala teorier och modeller för beskrivning och förklaring av dysfunktionella tillstånd och svårigheter utifrån ett familjeterapeutiskt perspektiv
- visa kunskap om grundläggande forskningsmetodik inom området psykoterapi
- visa kunskap om och kunna redogöra för hantering av ansvarsfrågor i det psykoteraeutiska arbetet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att omsätta sin kunskap om olika familjeterapeutiska teorier och modeller i det psykoterapeutiska arbetet med familjer
- visa förmåga att utifrån vedertagna utvärderings- och mätmetoder följa upp den psykoterapeutiska behandlingen
- visa förmåga att följa kunskapsutvecklingen inom psykoterapiområdet
- visa fördjupad förmåga till empatisk inlevelse i mötet med familjer
- visa förmåga att under handledning genomföra familjeterapeutiskt behandlingsarbete
- visa förmåga att tillgodogöra sig handledning på ett konstruktivt sätt
- visa förmåga att i samverkan med familjen genomföra kliniska bedömningar
- visa förmåga att upprätthålla, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapeutiska behandlingsprogram inom området för systemteoretisk och interaktionistisk familjeterapi.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att i samverkan med familjen genomföra kliniska bedömningar samt visa förmåga att självständigt tillämpa ett professionellt och etiskt förhållningssätt i relation till patienter/klienter och deras familjer
- visa förmåga att aktivt och kritiskt reflektera över sin roll i det terapeutiska arbetet och självständigt bedöma när behandlingsarbetet kräver handledning

Kursens innehåll

Kursen syftar till att studenten skall förvärva grundläggande teoretiska och praktiska färdigheter i psykoterapeutiskt arbete. Kursen ger teoretisk bas och metodkunskap för psykoterapeutiskt arbete under handledning.

Kursen omfattar fem delkurser som löper delvis parallellt.

Delkurs 1: Teori och metod, 20 högskolepoäng

Delkursen innehåller i huvudsak en genomgång av metoder och centrala teorier inom området för systemteoretisk och interaktionistisk familjeterapi. Terapeutiska interventioner, förhållningssätt, och samtals- och intervjuteknik studeras och tränas. Dessutom belyses skeenden i den terapeutiska relationen mellan terapeut och familj/familjemedlemmar.

Delkurs 2: Psykopatologi och psykiatrisk diagnostik samt metoder för bedömning och problemformulering, 10 högskolepoäng

Delkursen innehåller genomgång av centrala teorier och modeller för beskrivning och förklaring av dysfunktionella processer i familjer. Familjens olika utvecklingsfaser studeras utifrån ett systemteoretiskt /interaktionistiskt perspektiv där studenten får möjlighet att kritiskt reflektera hur samhälls- och familjeförhållanden påverkar kvinnor och mäns livsbetingelser. Delkursen ger också kunskap om utvecklingspsykologi och anknytningsteori.

Delkurs 3: Vetenskapsteori och behandlingsforskning, 3 högskolepoäng

Delkursen behandlar vetenskapsteori och behandlingsforskningens metoder och resultat. Vetenskapliga artiklar granskas. I undervisningen sker en genomgång av grundläggande begrepp inom vetenskapsteori.

Delkurs 4: Lagstiftning, etik och journalföring, 2 högskolepoäng

Delkursen behandlar lagar och etiska regler som styr klinisk verksamhet, handledning, dokumentationsformer och forskningsarbete.

Delkurs 5: Handlett klientarbete, 10 högskolepoäng

Delkursen omfattar en integrering av teori och metod. Studenten omsätter den kunskap som inhämtas på utbildningens andra kurser i praktisk tillämpning i ett terapeutiskt arbete med familjer. Fortlöpande under utbildningen bedriver studenten individuellt terapeutiskt arbete under handledning. Handledningen ges i grupper (om 6-8 personer) och omfattar totalt 120 timmar. I handledningen skall ingå behandling av minst tre olika familjer med olika problematik varav minst en familj skall innehålla behandling där barn under 18 år är patient. Vid handledningen används ljud- och bildinspelningar av familjesessionerna.

Studenten skall vid varje handledning presentera ett skriftligt protokoll över områden som är aktuella för handledningstillfället.

I handledningsmomentet ingår också en redovisningsuppgift kopplad till ett ärende som redovisats i handledningen. Denna görs dels i form av en skriftlig sammanfattning och en muntlig presentation.

Kursens genomförande

I undervisningen ingår föreläsningar, seminarier och klientarbete under handledning. Studenten uppmuntras till aktivt och självständigt kunskapsinhämtande, kritisk granskning och reflektion. Integrering av de teoretiska momenten med praktisk tillämpning betonas starkt under hela utbildningen.

Det handledda klientarbetet ska genomföras utan avbrott under termin två och tre. Detsamma gäller delkurserna Teori och metod och Psykopatologi och psykiatrisk diagnostik samt metoder för bedömning och problemformulering som läses sammanhängande under termin två och tre. I de fall studieuppehåll måste göras under eller emellan andra och tredje terminen måste studenten återuppta studierna vid delkursens start på termin 2.

Deltagande i seminarier, handledning och klientarbete är obligatoriskt. Frånvaro från enstaka tillfällen kompenseras i samråd med aktuell lärare och kursansvarig.

Kursens examination

För att bli godkänd på kursen krävs att samtliga prov och obligatoriska moment på alla delkurser är godkända.

Examination på delkurs 1-4 sker genom aktivt deltagande i seminarier och fullgörandet av arbetsuppgifter, genom skriftliga och muntliga prov samt genom

godkänt aktivt deltagande i handledning.

I samband med kursen erbjuds tre provtillfällen; ordinarie prov, omprov och uppsamlingsprov. Inom ett år efter att kursen genomgått en större förändring eller upphört erbjuds minst två ytterligare provtillfällen men i enlighet med då gällande kursplan.

För godkänt på delkurs 5 krävs förutom fullgjord handledning och skriftliga rapporter också fullgjort deltagande i det psykoterapeutiska arbetet med patient/klient. Examinationen sker på grundval av handledarens bedömning i samråd med examinator. Handledningen utvärderas kontinuerligt under handledningens gång. Utvärderingen har fokus både på studentens utveckling som terapeut och på handledningssituationen och relationen med medstudenter och handledare. Studentens förmåga att omsätta den teoretiska kunskapen till praktiskt utförande och studentens förmåga att ta till sig handledning och att fungera i grupp beaktas.

Handledningen är begränsad till två tillfällen, ordinarie handledningstillfälle samt ytterligare ett tillfälle. Har studenten ej erhållit godkänt inom tidsramen för ordinarie handledning erbjuds studenten möjlighet till ytterligare handledning. Antalet handledningstillfällen beslutas i samråd med handledare och examinator utifrån studentens tidigare resultat och uppnådda färdigheter och förmågor.

Om arbetsplats/praktikplats upphör under pågående utbildning är det studentens eget ansvar att finna ny arbetsplat/praktikplats.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt stöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd. För slutbetyget Godkänd krävs att kursdeltagaren fullföljer samtliga examinationsuppgifter och uppfyller de mål som anges för kursen.

Vid kursens start informeras studenten om kursplanens lärandemål samt om betygsskalan och dess tillämpning i kursen.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs särskild behörighet.

För särskild behörighet krävs att den sökande uppfyller samtliga krav nedan:

1. har någon av följande akademiska yrkesexamina: socionomexamen, sjuksköterskeexamen med specialisering i psykiatri, psykologexamen, läkarexamen eller annan motsvarande klinisk sjukvårdande yrkesexamen om minst 210 hp.
2. har minst två års yrkeslivserfarenhet efter examen i det behörighetsgivande yrket som innefattat kontakter med klienter/patienter. Anställningen skall ha omfattat minst 50 procent av en heltidsanställning.
3. Svenska 3 eller svenska B

Övrigt

Denna kurs kan inte ingå i samma examen som SOAP15 Grundläggande psykoterapiutbildning i familjeterapi på systemteoretisk/interaktionistisk grund, 45hp.

Urval till kursen baseras på den sökandes meriter. En samlad bedömning görs av följande:

1. Pågående yrkeslivserfarenhet med arbetsförhållanden under utbildningstiden där psykoterapeutiska arbetsuppgifter kan ingå (maximalt 10 poäng)

Tjänstgöringsintyg om pågående anställning i det behörighetsgivande yrket samt ett separat intyg från arbetsgivaren, där följande framgår:

- a. att den sökande under utbildningstiden arbetar på minst 25%
- b. arbetsinnehåll om pågående behandlingsarbete och kontinuerliga patient/klientkontakter med myndiga individer, par och familjer där också barn kan delta
- c. att den sökande under kurstiden har terapeutiska uppgifter på arbetsplatsen som kan utgöra underlag för meningsfull handledning inom vald inriktning.

2. Tidigare yrkeslivserfarenhet efter yrkesexamen där behandlingsarbete och kontinuerliga patient/klientkontakter ingått (maximalt 2 poäng)

Tjänstgöringsintyg på tidigare anställning i det behörighetsgivande yrket. I intyget ska följande framgå: omfattning om minst 50% under minst 3 år som innefattat behandlingsarbete som inkluderat kontinuerliga direkta interaktioner med patienter/klienter.

3. Handledning (maximalt 2 poäng)

Erhållet regelbunden handledning individuellt, 20 - 40 handledningstimmar, eller i grupp, 40 - 80 handledningstimmar ger 1 poäng. Handledningstimmar därutöver ger ytterligare totalt 1 poäng.

Handledaren ska, för att handledningen ska godkännas, vara legitimerad psykoterapeut med vidareutbildning i psykoterapihandledning såsom angetts i Universitets- och högskoleämbetets normer 1 när riktlinjer för svensk psykoterapeutlegitimation skapades, eller socionom med en vidareutbildning i grundläggande psykoterapi på högskolenivå om minst 45 hp och en handledarutbildning i psykosocialt arbete på högskolenivå om minst 45 hp. Handledningens frekvens och omfattning samt handledarens kompetens och handledarutbildning enligt ovan ska bekräftas med styrkt intyg.

4. Teoretisk kurs (maximalt 2 poäng)

I denna urvalsgrund kan ett av nedanstående alternativ räknas.

- a. Teoretisk kurs med relevans för psykoterapiområdet om minst 7,5hp på högskolenivå, ger 1 poäng.
- b. Examen på avancerad nivå, ger 2 poäng.

5. Publicering (maximalt 2 poäng)

I denna urvalsgrund kan ett av nedanstående alternativ räknas.

Publicerade vetenskapliga artiklar med relevans för psykoterapiområdet ger meritpoäng enligt följande.

- a. Artikel publicerad i tidskrift som inte granskats vetenskapligt ger 1 poäng.
- b. Artikel som är peer reviewed och publicerad/accepterad i en vetenskaplig tidskrift ger 2 poäng.

Prov/moment för kursen SOAP25, Grundläggande psykoterapiutbildning i familjeterapi på systemteoretisk/interaktionistisk grund

Gäller från V22

- 2201 Teori och metod 1, 10,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemprov
- 2202 Psykopatologi 1, 2,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemprov
- 2203 Handlett klientarbete 1, 2,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Handledning
- 2204 Teori och metod 2, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemprov
- 2205 Psykopatologi 2, 2,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemprov
- 2206 Vetenskapsteori och behandlingsforskning, 3,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Gruppuppgift
- 2207 Etik, 2,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Handledning
- 2208 Handlett klientarbete 2, 2,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Handledning
- 2209 Teori och metod 3, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemprov
- 2210 Psykopatologi 3, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemprov
- 2211 Handlett klientarbete 3, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Handledning och fallbeskrivning